

Jelenségnaptár

2003. február (JD 2 452 672–2 452 699)

A bolygók láthatósága

Merkúr. A hónap első felében figyelhető meg a hajnali égbolton, a keleti látóhatár közelében. 4-én van legnagyobb nyugati kitérésben, 25°-ra a Naptól.

Vénusz. A hajnali égbolt legfeltűnőbbi égitestje. A hó elején három, a végén két órával kel a Nap előtt. Fényessége $-4^m,3$ -ról $-4^m,1$ -ra esökken, fázisa 0,6-ről 0,7-re növekszik.

Mars. Négy órával kel a Nap előtt. A hajnali égen látható az Ophiuchusban, majd a Sagittariusban. Fényessége $1^m,1$, látszó átmérője $6''$, mindkettő növekszik.

Jupiter. 2-án kerül szembenállásba a Nappal. Egész éjszaka látható a Cancer csillagképben, fényessége $-2^m,6$, látszó átmérője $45''$.

Szaturnusz. Az éjszaka nagy részében látható a Taurus konstellációban. A hajnali órákban nyugszik. Fényessége $-0^m,1$, látszó átmérője $20''$.

Uránusz, Neptunusz. A Nap közelsége miatt nem figyelhető meg. Az Uránusz 17-én kerül együttállásba a Nappal.

Mély-ég ajánlat

A Rozetta-kráter és környéke (Minoceros).

Beküldés: február 6-ig.

A Hydra csillagkép nyugati része.

Beküldés: március 6-ig.

Az M84–86 környéke (Coma–Virgo).

Beküldés: április 6-ig.

Az M49–61 környéke (Virgo). Beküldés: május 6-ig.

Holdfázisok

01. 10:48 UT	újhold
09. 11:11 UT	első negyed
16. 23:51 UT	telehold
25. 16:46 UT	utolsó negyed

Február 2-án 29 óras holdsarló az esti égen!

Mira és SRA maximumok

02. X Dia	11,0	VA 8
02. R Cas	7,0	
06. X Oph	6,8	VA 12
07. RR Aqr	9,5	
08. S Gem	9,0	VA 6
09. U And	9,9	VA 10
09. RV Aql	9,0	
09. S Peg	8,0	VA 4
11. R Her	8,8	VA 15
16. V Lyr	9,7	VA 16
16. S Leo	10,1	
17. R Lac	9,1	VA 5
17. R Vul	8,1	VA 4
17. RZ Peg	8,8	VA 4
17. RS Peg	9,3	
19. X UMa	9,7	
19. T Hya	7,8	
20. RT Peg	8,7	VA 4
21. Z Aql	9,0	VA 11
22. RR Lib	8,6	
28. Z Del	8,8	VA 15
28. RZ Cyg	10,5	VA 9

Felhívjuk tagjaink és az érdeklődők figyelmét, hogy a **Műszaki Könyvtárházban** is kaphatók az MCSF kiadványai (a Meteor friss számai, évkönyvek, Amatőrcsillagászok kézikönyve stb.). A **Műszaki Könyvtárház címe: Budapest VI. ker., Liszt Ferenc tér 9.**

A hónap Messier-objektuma: az M79

Ez a gömbhalmaz a halo objektumaihoz tartozik. Elhelyezkedése különleges, hiszen a legtöbb, a Galaxis centruma felé látszó gömbhalmazzal ellentétben ez a halmaz mögöttünk van. Harris (1988) szerint távolsága tőlünk 12,9 kpc, a Galaxis centrumától 18,8 kpc. Fényessége $7^m,7$, vörössége szinte elhanyagolható ($0^m,01$), így abszolút fényességére $-7^m,86$ adódik. A Messier-lista gömbhalmazai közt abszolút fényessége a halványabbak közé sorolja. Viszonylag nagyobb fémességű ($[Fe/H] = -1,51$), vörös horizontális ágú, fiatalabb halmaz, integrált színképtípusa F5, a gömbhalmazok közül tehát elég „kék”. A halmazban 7 változót ismerünk. Megfigyelését megnehezíti déli elhelyezkedése, de tiszta téli éjszakákon közepes műszerekkel várhatóan megpillant-hatjuk néhány csillagát. Magvidéke elég koncentrált, a halmaz tömegének tele 0,8 ívperces tartományban helyezkedik el.

Szabó M. Gyula

Szabadszemes üstökös(ök)

Január végén egy 28 millió km-es, február közepén pedig egy 15 millió km perihélium-távolságú üstökös fogja elérni napközelpontját. Bár az időpontok és a távolságok közeliek, a két kométa mégis nagyon különbözik egymástól.

A C/2002 V1 (NEAT)-üstököst a halekai 1,22 m-es reflektor november 6-ai CCD képeken fedezte fel a NEAT keresőszoftvere. A felfedezőik szerint $17^m,3$ -s, egyegyed ívperces kómát mutató égitestről hamar kiderült, hogy 2003. február 18-án 0,099 Cs.F.-re megközelíti Napunkat. Az üstökös gyorsan fényesedve december elejére elérte a 11^m -s fényességet, és viszonylag nagy, erősen sűrűsödő kómát növesztett. Az előrejelzések szerint januárban binokulárral is észlelhető célpont lesz az esti égen.

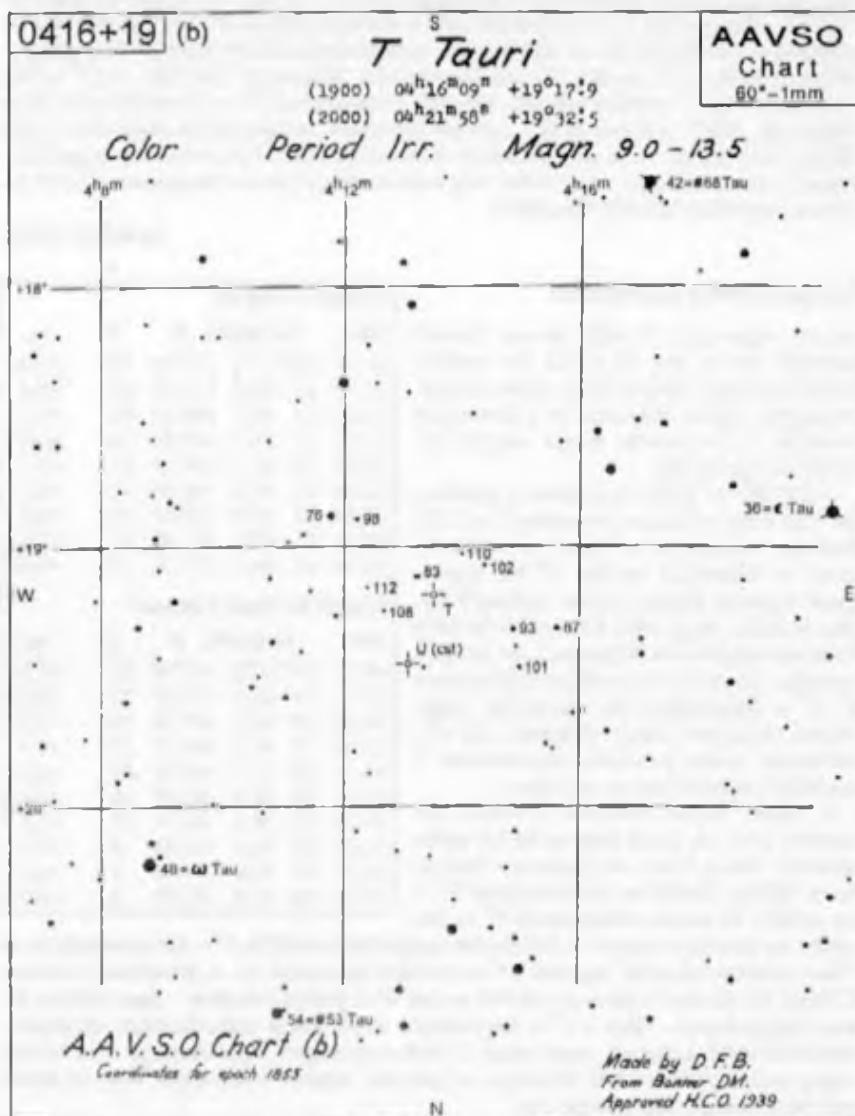
A másik, sokkal biztatóbb üstököst december 13-án és 14-én fedezte fel két japán amatőr, Tecuo Kudo és Sigehisza Fudzikava. Előbbi 20x120-as binokulárjával $9^m,5$ -ra, utóbbi 16 cm-es reflektorával 9^m -ra becsülte az összfényességet. A felfedezést megerősítő észlelők 8^m -s fényességről és az $5'$ -es kómából kiinduló, legalább $20'$ -es csóváról számoltak be. A számítások szerint a C/2002 X5 (Kudo-Fujikawa)-üstökös január 28-ai perihéliumakor – igaz, néhány fokos elonagációnban – eléri a 0^m -s fényességet, előtte pedig szabadszemes égitestként tündököl előbb a hajnali, majd január 21-étől az esti égen. Napközelsége után két hónapig csak a déli észlelők láthatják, mi március végétől észlelhetjük újra, de ekkor már csak közepes fényességű lesz.

(Comet Mailing List, IAUC 8010, 8032, 8033, MPEC 2002-X57 – Sry)

C/2002 V1 (NEAT)					
2003	RA (2000)	D	E	m _v	
01.11.	00 ^h 17 ^m ,3	+11°02'	78°	+9 ^m ,8	
01.16.	23 58,0	+10 12	69	+9,4	
01.21.	23 40,1	+09 23	59	+9,0	
01.26.	23 22,9	+08 31	50	+8,4	
01.31.	23 05,5	+07 28	41	+7,7	
02.05.	22 46,8	+06 00	32	+6,7	
02.10.	22 24,9	+03 35	22	+5,2	
02.15.	21 56,9	-01 39	11	+2,3	
02.20.	21 53,2	-17 13	8	+0,8	
C/2002 X5 (Kudo-Fujikawa)					
2003	RA (2000)	D	E	m _v	
01.11.	19 ^h 11 ^m ,6	+13°58'	36°	+4 ^m ,9	
01.13.	19 22,4	+10 51	33	+4,6	
01.15.	19 32,6	+07 38	29	+4,2	
01.17.	19 42,3	+04 21	25	+3,7	
01.19.	19 51,7	-00 56	22	+3,2	
01.21.	20 00,8	-02 40	18	+2,6	
01.23.	20 09,8	-06 31	13	+1,9	
01.25.	20 19,0	-10 43	9	+1,1	
01.27.	20 28,8	-15 23	4	+0,3	
01.29.	20 39,8	-20 20	3	+0,0	

A hónap változócsillaga: a T Tauri

Februári változás ajánlatunk a Hyadok szomszédságában észlelhető T Tauri. A csillagról A Téli Hátszög változócsillagai c. cikkünkben olvashatunk bővebben (47. o.).

A Hold 23 felvételből összeállított mozaikképe.
A felvételeket Kovács Károly készítette
2002. november 19-én 20^h 20^m UT-kor